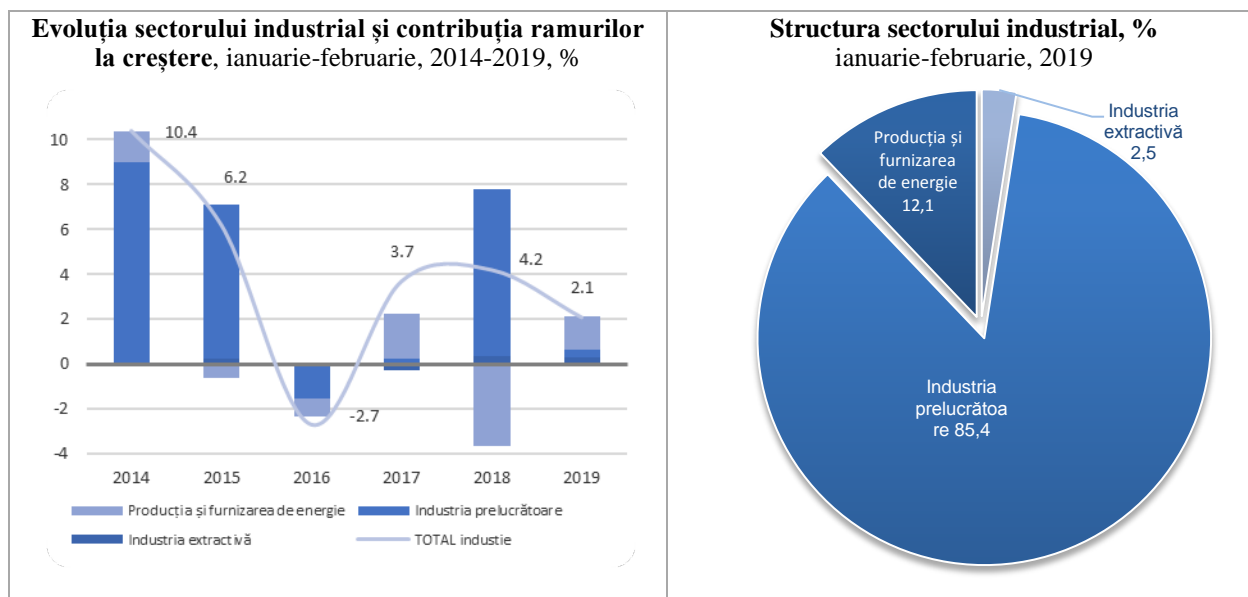

III. Sectorul real

Industria

În ianuarie-februarie 2019 volumul producției industriale a crescut cu 2,1% comparativ cu perioada respectivă a anului precedent.

La creșterea sectorului industrial au contribuit toate subramurile acestuia. *Producția și furnizarea de energie* a crescut cu 6,1% și a contribuit cu 1,4 p.p la creșterea industriei (circa 67% din creșterea totală). *Industria prelucrătoare* a crescut cu 0,5% și a contribuit cu 0,4 p.p la creștere (19% din creșterea totală). *Industria extractivă* a crescut cu 29,3% și a contribuit cu 0,3 p.p. la creșterea industriei (circa 14% din creșterea totală). În structura sectorului industrial industria prelucrătoare ocupă 85,4%, producția și furnizarea de energie – 12,1%, industria extractivă – 2,5%.

Sursă: Biroul Național de Statistică

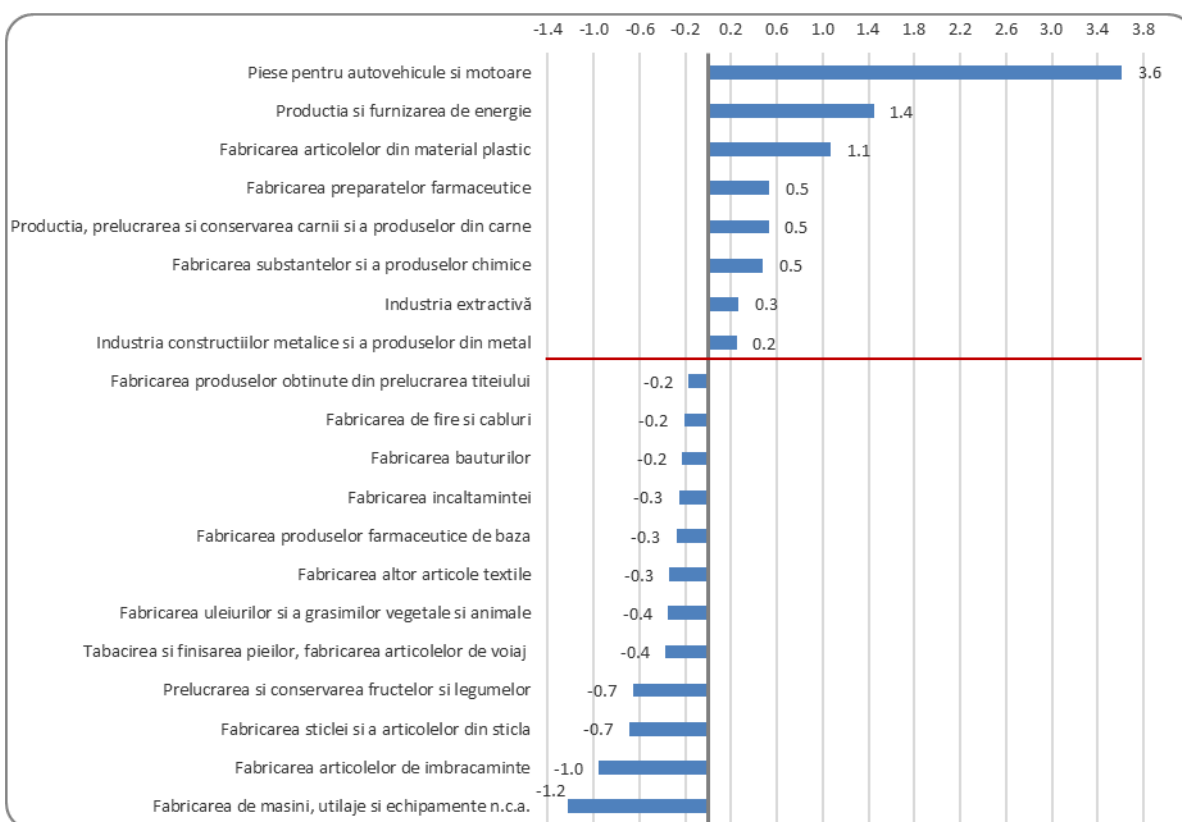
Printre ramurile care au înregistrat o evoluție pozitivă și au influențat **creșterea sectorului industrial** în ianuarie-februarie 2019 se numără: producerea de piese și accesorii pentru autovehicule și motoare (evoluția +78,6%, contribuția la IPI +3,6 p.p.), producția și furnizarea de energie (+6,1%; +1,4 p.p.), fabricarea produselor din plastic (+37,6%; +1,1 p.p.), fabricarea preparatelor farmaceutice (+52,6%; +0,5 p.p.), industria prelucrătoare a cărnii (+9,2%; +0,5 p.p.), fabricarea vopselelor, fibrelor sintetice și artificiale, săpunurilor, detergenților, produselor cosmetice și a altor produse chimice (+24,3%; +0,5 p.p.), industria extractivă (+29,3%; 0,3 p.p.),

Evoluțiile menționate mai sus se datorează sporirii cererii interne și externe pentru produsele industriale respective, precum și dezvoltării ramurii automotivă în cadrul Zonelor Economice Libere, ca rezultat al extinderii activității investitorilor străini. Evoluția sectorului energetic este legată de evoluția pozitivă a ramurilor economiei naționale, precum și de temperaturile medii mai scăzute din luna ianuarie, fapt ce a generat un consum mai intens a resurselor energetice. Industria extractivă a fost stimulată, cel mai probabil, de evoluțiile pozitive din sectorul construcțiilor.

Totodată, printre industriile care și-au restrâns volumul producției și **au contribuit negativ la evoluția sectorului industrial** în ianuarie-februarie 2019 se numără: fabricarea de mașini și utilaje (-59,2%; -1,2 p.p.), fabricarea articolelor de îmbrăcăminte (-12%; -1,0 p.p.), fabricarea sticlei și a articolelor din sticlă (-28,8%; -0,7 p.p. la IPI), prelucrarea și fabricarea fructelor și legumelor (-17,8%; -0,7 p.p.), tăbăcirea și prelucrarea pieilor și fabricarea încălțămintei (-23,6%; -0,6 p.p.), fabricarea de uleiuri și grăsimi vegetale (-8,8%; -0,4 p.p.), fabricarea băuturilor (-2,9%; -0,2 p.p.); fabricarea de fire și cabluri (-8,1%; -0,2 p.p.).

Principalele constrângeri care limitează producția industrială rămân a fi competitivitatea scăzută a produselor moldovenești cauzată de utilaje de producție și standarde de calitate depășite, micșorarea producției agricole la unele produse utilizate ca materie primă în industria alimentară. Existența unor bariere interne ce țin de certificarea producției și concurență neloială, de asemenea, au produs descreșterea unor ramuri industriale. Totodată, instabilitățile sezoniere prezente la începutul anului, inclusiv activități de stabilire a relațiilor contractuale cu potențialii clienți, precum și baza înaltă de comparare au creat impedimente pe termen scurt care au afectat evoluția ramurilor industriale în primele 2 luni ale anului 2019.

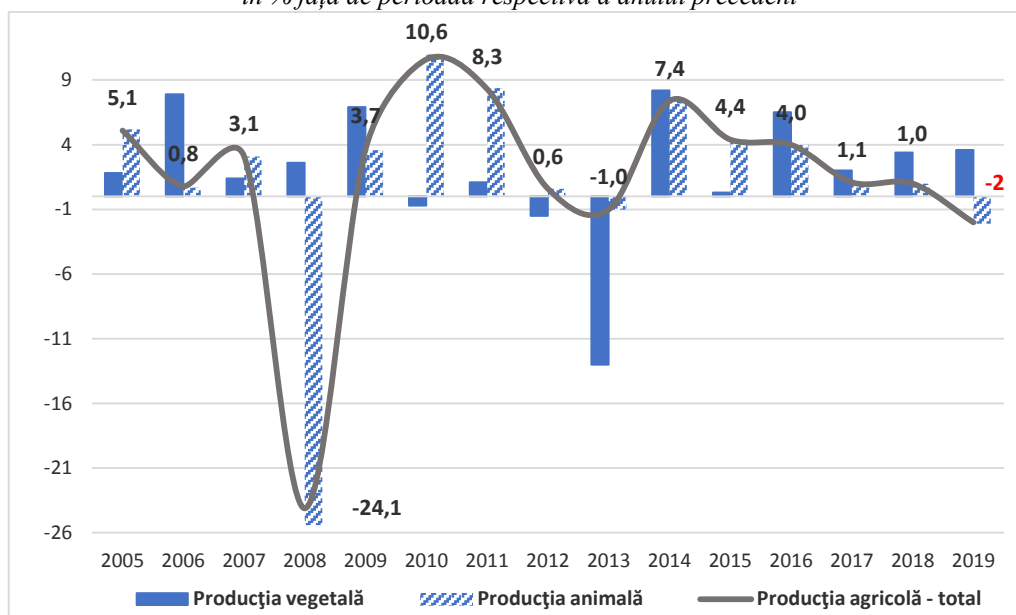
Principalele ramuri care au influențat evoluția industriei în ianuarie-februarie 2019, p.p.
(+ influență pozitivă; - influență negativă)

Agricultura

Producția globală agricolă în ianuarie-martie 2019, a însumat, conform estimărilor preliminare, 1,7 mild. lei (în prețuri curente), înregistrând **o diminuare de 2%** (în prețuri comparabile) față de perioada respectivă a anului 2018. Diminuarea producției agricole a fost determinată de scăderea producției animaliere cu 2,1%, căreia în I trimestru îi revine 99% din volumul total al producției agricole. Totodată, producția vegetală a înregistrat o creștere de 3,6%, însă, în perioada respectivă a anului, cota acesteia în producția agricolă globală este neînsemnată.

Evoluția producției agricole în trimestru I, 2005-2019,
în % față de perioada respectivă a anului precedent

Sursă: Biroul Național de Statistică

Evoluția sectorului agricol din I trimestru depinde practic în totalitate de evoluția *sectorului zootehnic*.

Sectorul zootehnic este în diminuare, înregistrând în primele trei luni ale anului o descreștere de 2,1%. Micșorarea producției sectorului zootehnic a fost determinată de scăderea producției vitelor și păsărilor (în masă vie) cu 3,2% și a producției de lapte – cu 0,5%. Aceste evoluții s-au datorat în special diminuării producției în gospodăriile populației (-6% - producția/creșterea vitelor și păsărilor; -1,4% - producția de lapte). Totodată, producția de ouă a crescut cu 6,9%, inclusiv în întreprinderile agricole cu 8,7% și în gospodăriile populației cu 3%.

Tabelul 1. Producția animalieră pe principalele tipuri de producție

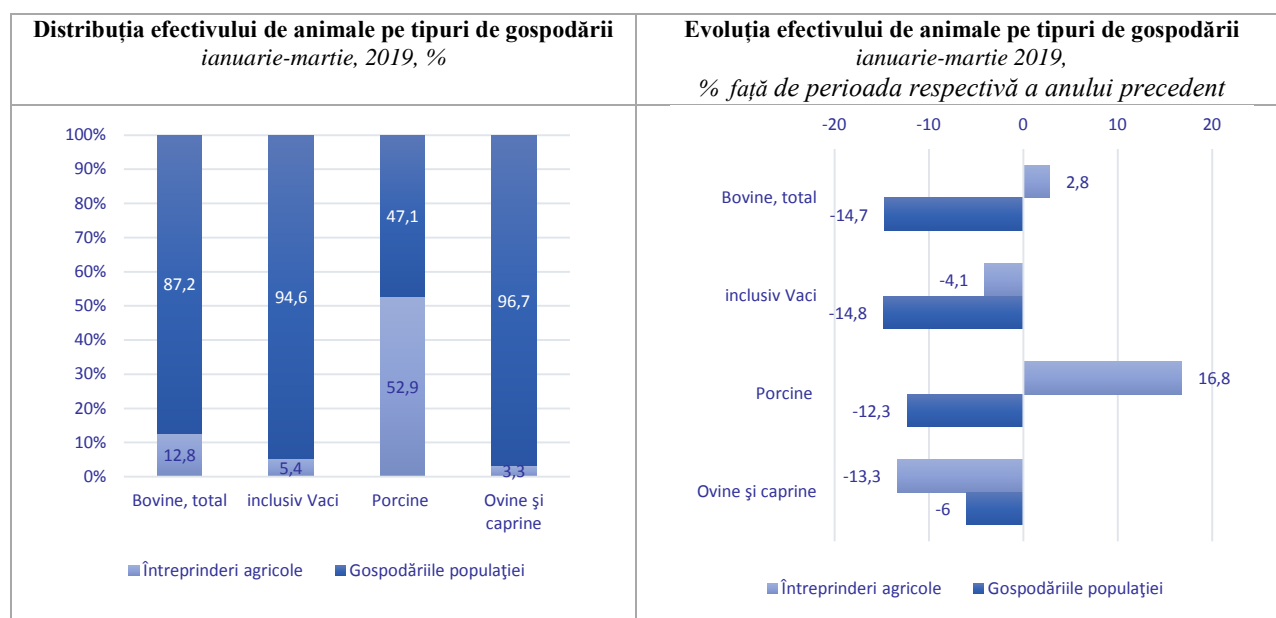
	Ianuarie-martie 2019		
	Total	în % față de ianuarie-martie 2018	Ponderea (în % față de total)
Producția (creșterea) vitelor și păsărilor (în masă vie) – total, mii tone, din care:	36,0	96,8	100,0

întreprinderile agricole	20,3	99,0	56,2
gospodăriile populației	15,7	94,0	43,8
Lapte – total, mii tone, din care:	73,8	99,5	100,0
întreprinderile agricole	5,8	110,8	7,6
gospodăriile populației	68,0	98,6	92,4
Ouă - total, mil. buc., din care:	131,2	106,9	100,0
întreprinderile agricole	88,7	108,7	68,4
gospodăriile populației	42,5	103,0	31,6

Sursă: Biroul Național de Statistică

Descreșterea producției animaliere a fost generată de micșorarea efectivului de animale de toate speciile. În ianuarie-martie 2019 efectivul de bovine s-a diminuat cu 12,8%, inclusiv numărul de vaci – cu 14,3%. Efectivul de ovine și caprine a scăzut cu 6,2%, iar efectivul de păsări – cu 8,3%. În această perioadă a crescut ne semnificativ doar numărul porcinelor (+1%), datorită creșterilor înregistrate în întreprinderile agricole.

Situația din sectorul zootehnic se datorează în cea mai mare parte evoluțiilor înregistrate în gospodăriile populației, unde, preponderent, este concentrat întreg sectorul (circa 94,6% din totalul vacilor, 96,7% din ovine și caprine, 47,1% din porcine). Astfel, în primele trei luni ale anului, în gospodăriile populației s-a înregistrat diminuarea efectivului de animale de toate speciile (-14,7% - bovine; -12,3% – porcine; -13,3% – ovine și caprine). În întreprinderile agricole s-a înregistrat o creștere a numărului bovinelor (+2,8%) și numărului porcinelor (+16,8%), însă efectul acestor evoluții nu s-a resimțit la nivel național din cauza subdezvoltării activităților de antreprenoriat în domeniul zootehnic și respectiv a cotei neînsemnate a producției întreprinderilor în total producție animalieră.

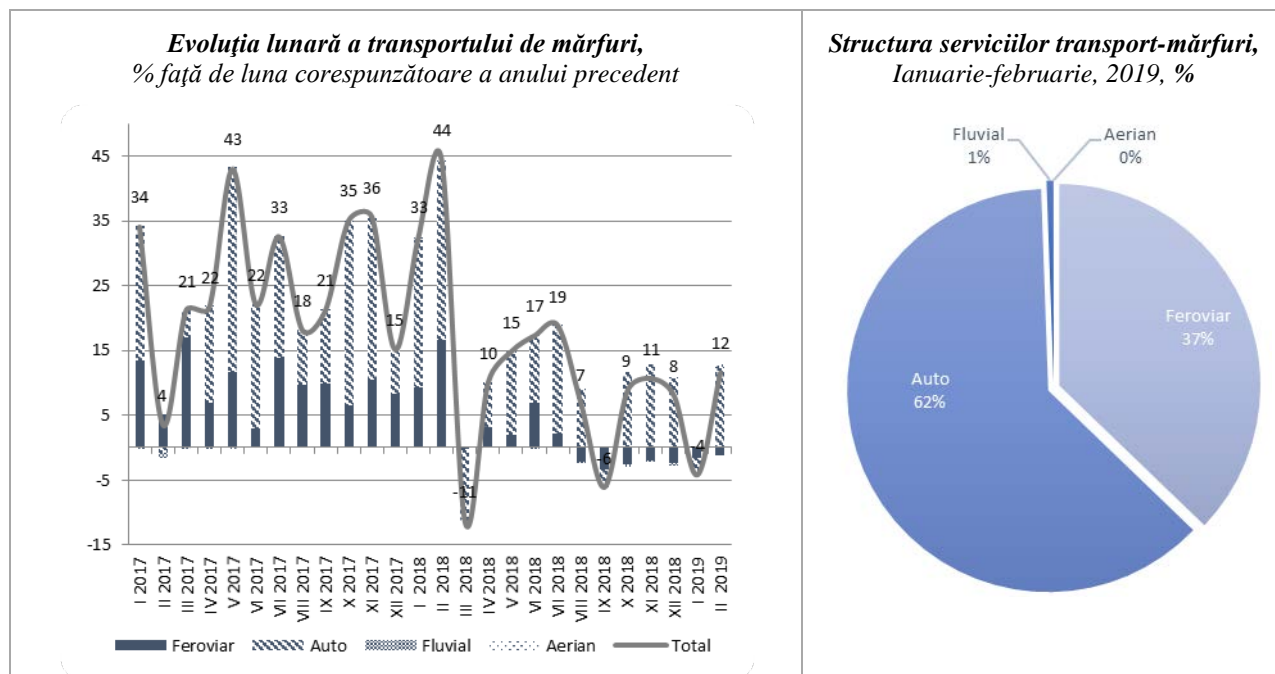
Sursă: Biroul Național de Statistică

Concentrarea sporită a sectorului în gospodăriile individuale ale populației, productivitatea scăzută și subdezvoltarea activităților de antreprenariat reprezintă principalele impedimente în dezvoltarea sectorului zootehnic. Totodată, constrângeri majore în dezvoltarea sectorului zootehnic sunt create de imposibilitatea certificării calității producției animaliere, din care cauză aceasta nu poate fi exportată în Uniunea Europeană. Această situație generează costuri de producție suplimentare și presiuni concurențiale crescânde asupra sectoarelor conexe, cum ar fi industria alimentară.

Transportul

Volumul mărfurilor transportate în ianuarie-februarie 2019 a crescut cu 4,5%, însumând circa 2 mil. tone. Creșteri ale volumului de mărfuri transportate au fost înregistrate în cazul transportului rutier – cu 9,9%, transportului aerian – cu 50%, transportului fluvial – cu 4,7%. Transportul feroviar a înregistrat o diminuare a volumului mărfurilor transportate cu 3,4%.

În structura serviciilor de transport predomină transportul rutier care ocupă circa 62,3% din volumul total al serviciilor, urmat de transportul feroviar ce deține o pondere de circa 37,2%. Transportul naval și aerian de mărfuri dețin o cotă încă neînsemnată în structura serviciilor respective, de mai puțin de 1%.

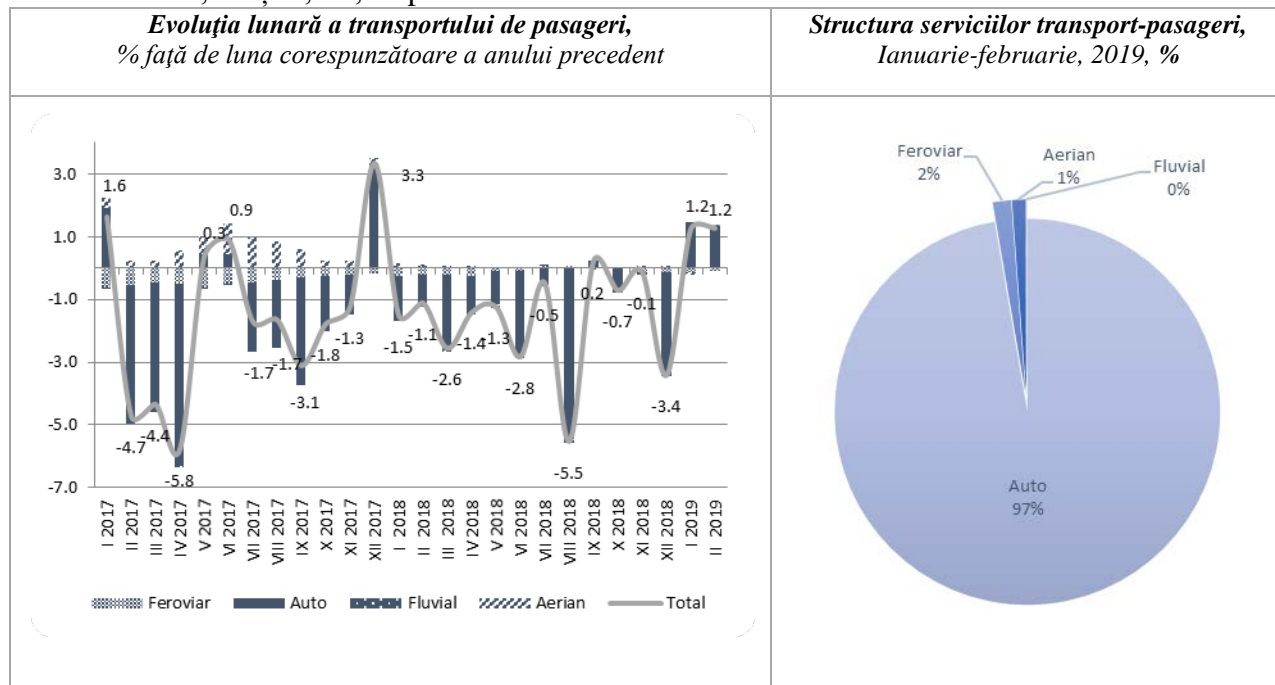

Sursă: Biroul Național de Statistică

În general, creșterea serviciilor de transport este legată de evoluțiile din sectoarele economice și de dinamica schimburilor comerciale. În ianuarie-februarie exporturile au crescut cu 9,1%, importurile – cu 3,7%, producția industrială - cu 2,1%.

Numărul pasagerilor transportați crește a doua lună consecutiv. În ianuarie-februarie 2019 au fost transportați circa 16,1 milioane pasageri, cu 1,2% mai mult față de aceeași perioadă a anului 2018. Creșteri ale numărului de pasageri au fost înregistrate în cazul transportului rutier (+1,4%),

ce ocupă o cotă de 97% pe piața serviciilor de transport-pasageri, și în cazul transportului fluvial (+2%), cota căruia constituie doar 0,1%. Transportul de călători pe cale feroviară și aeriană au diminuat cu 7,1% și 3,2%, respectiv.

Sursă: Biroul Național de Statistică

Evoluțiile favorabile din primele luni ale anului 2019 au fost influențate de baza relativ joasă de comparație din anul trecut când serviciile de transport-pasageri au înregistrat o diminuare constantă pe parcursul întregului an. De asemenea, evoluția respectivă ar putea fi datorată măsurilor întreprinse de autorități întru combaterea transportului ilicit de pasageri. Conform ultimilor date disponibile (2016) ponderea economiei neobservate în sector constituie circa 20%. O altă problemă a sectorului constă în ineficiența și performanța scăzută a serviciilor de transport public.